

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijakuuleminen 12.5.2026/VNS 3/2026 vp – Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027—2030

Valtiovarainministeriön koonnosdiaesitys julkisen talouden suunnitelmasta (JTS) vuosille 2027—2030 on toimitettu maa- ja metsätalousvaliokunnalle 6.5. Lähetämme kunnioittaen valiokunnan käyttöön ja edellä viitattua asiantuntijakuulemistä varten sen lisäksi seuraavan tiivistelmän nimienomaan pääluokkaa 30 (maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala) koskevista keskeisistä määrärahavaikutteisista kohdista JTS 2027—2030:ssa.

Pääluokan määrärahataso ja sen kohdentuminen hallinnonalan sisäisesti kehyskaudella

Maa- ja metsätalousministeriön pääluokan määrärahataso on kehyskauden alussa n. 2,62 mrd. euroa ja kehyskauden lopussa 2,52 mrd. euroa. Edelliseen kehyspäätökseen verrattuna määrärahataso kasvaa n. 13 milj. euroa kehyskauden alussa ja vähenee n. 1,7 milj. euroa kehyskauden lopussa. Merkittävä osa pääluokan määrärahoista liittyy EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) Suomen CAP-strategiasuunnitelman 2023—2027 toimeenpanoon, jolloin keskeinen osa maa- ja elintarviketalouden ja maaseudun kehittämisen menoista on kansalliseen CAP-tukirahoitukseen liittyviä siirtomenoja.

Vuonna 2028 alkaa EU:n rahoituskausi 2028—2034, jota koskevasta CAP:n kansallisesta ja EU-rahoituksesta päätetään myöhemmin. Uuden rahoituskauden valmistelun ollessa kesken vuosien 2028—2030 tukimomenttien teknisenä mitoitustavusteena on aiempien tukiohjelmakausien mukaisesti käytetty nykyisen tukiohjelmakauden, siis vuosien 2023—2027 keskimääräistä vuotuista määrärahatasoa.

Pääluokan määrärahoista kohdentuu kehyskauden alussa v. 2027 maa- ja elintarviketalouteen n. 66 % eli n. 1,75 mrd euroa, maaseudun kehittämiseen n. 19 % eli n. 484,6 milj. euroa, luonnonvaratalouteen ja Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hoitamiseen n. 7 % eli n. 188,8 milj. euroa, hallintoon ja tutkimukseen n. 6 % eli n. 153,4 milj. euroa sekä maanmittaukseen ja asunto-osakkeiden kirjaamiseen n. 2 % eli n. 45,8 milj. euroa.

Keskeisimmät uudet määrärahavaikuttavat päätökset ja muutokset

Ravinnekierrätyksen edistämiseen ravinnekiertotuella osoitetaan kehyskaudella 5 milj. euroa vuodessa. Lisäys aiheutuu ravinnekiertotuen jatkamisesta biokaasulaitoksille ja tuen laajentamisesta teknologianeutraaliksi. Ravinnekiertotuki on toimintatukea laitoksille, jotka käsittelevät maatalouden lannasta tai vesistöjenkunnostusten kasvijätteestä kierrätyslannoitevalmisteita,

jotka saatetaan markkinoille. Tavoitteena on laajentaa biokaasulaitosten ravinnekiertotukea teknologianeutraaliksi siten, että tukea voitaisiin myöntää myös muille ravinnekierrätyslaitoksille, joiden yhteydessä ei ole biokaasun tuotantoa. Rahoituksella pyritään tukemaan hallitusohjelman tavoitteita ravinnekierrätyksen edistämisestä.

Sika-alan salmonellavahinkorahaston kertaluonteiseen pääomitukseen kohdennetaan 10 milj. euroa v. 2027. Rahasto olisi uusi valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto. Rahastosta maksettaisiin sikoja pitävälle ja kasvattaville toimijoille korvauksia kustannuksista ja menetyksistä, joita salmonellan esiintyminen sikaloissa aiheuttaa. Korvausten maksamiseen tarkoitettua rahaston varat kertyisivät mainituilta toimijoilta vuosittain perittävistä salmonellavahinkomaksuista. JTS:aan sisältyvä rahaston kertaluonteiseen pääomittamiseen kohdennettu rahoitus on tarkoitus siirtää rahastoon sen aloitettua toimintansa, jolloin sillä turvattaisiin aloittavan rahaston maksukykyä korvausvastuutilanteissa. Rahastoa koskeva hallituksen esitys on parhaillaan maa- ja metsätalousministeriön valmisteltavana ja siinä tarkoitettu lakiesitys liittyy valtion vuoden 2027 talousarvioon.

Maatalouden energiaveron palautus vuosina 2026 ja 2027. Maatalouden energiaveron palautus korotetaan vuosien 2026–2027 ajaksi energiaverodirektiivin sallimaan maksimiin, jolloin lisäpalautusta maksetaan 4 snt/l eli 10 milj. euroa vuodessa. Asiaa koskevat säädösmuutokset ovat parhaillaan VM:ssä valmisteltavana.

Verotuksen yrittäjävähennys korotetaan 5,5 %:iin.

Metsähallituksen tuloutusta vuosina 2026–2027 lisätään 10 milj. euroa vuodessa.

Uudet toimintamenosäästöt ja tuottavuusvähennys

JTS:aan sisältyvät uusina hallinnonaloille päätetyt,

- *kehyskaudella vuosittain tasasuuruksina toteutuvat toimintamenojen lisäsäästöt sekä*
- *kehyskaudella asteittain kasvava, tuottavuuteen perustuva vähennys.* Näistä maa- ja metsätalousministeriön pääluokkaan on kohdennettu 2,3 milj. euron suuruinen vuotuinen toimintamenojen lisäsäästö. Lisäksi pääluokkaan on kohdennettu asteittain kasvava tuottavuuteen perustuva vähennys, joka on 640 000 euroa vuonna 2027 ja nousee asteittain 6,36 milj. euroon kehyskauden lopussa.